

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 23

Lýsingarprísur fyri m.m.: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Mánadagin 21. juni 1948

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárið

22 Árg.

At klæða ein úr klæðunum.

Vit Føroyingar hava nógv og rámandi orðtøk og máliskur, ið hóska sera væl til óll menniskjanslig viðurskifti. Millum teirra er eisini hetta: at klæða ein úr klæðunum, og meinast við tað, at ein kann vera so útspiltur, at hann i fólkæygum stendur, sum hann var blóðnakinn. — Spillandi tungurnar hava klætt hann úr, skemt hann so út, at hann skal standa sum ein vesælur brotslingur frammanfyri mannafjöldini.

At gera slíkt hevur ongantíð — heldur ikki her á landi — verið nakað heiðursverk. Tað hevur ikki verið verk fyri rættar menn. Tað hevur verið kellingaverk úti á geilarhorninum, og verk teirra sum eru kellingum líkir.

Føroyskur politikkur og orðaskifti um politisku leiðini eru gingin fóst á eitt geilarhorn. Alt er runnið saman i eina útspillingarroynd uttan líka. Føroyskur politikkur hevur annars altíð av smáum og trongum viðurskiftum verið persónligur og bygðaligur, men nú ber av. Nú skal hann gerast til eina slíka skursjón, at móttøðumenn verða framsýndir og klæddir úr klæðunum, nektaðir úr hvørjum tráði. Skal ein her eftir leggja upp i politikkk ella siga hugsan sína um politisku líkindini, so skal hann dubbað seg, vera vasklæddur — andaliga. Blóð briglska politiskum móttøðumennum ódugnaskap i privatum arbeiði, handalig starv, sum teir áður hava havt, og teirra politiska mál at vera almenn álitisstarv, »bein«, sum geva kunna teimum og teirra vinum peningavinning.

Vápnini, sum oftast kunna liggja fyri hond at nýta ímóti, verða tey somu, sum álópsmenninir kasta frá sær. Men hvussu fer eitt stríð at siggja út, um slík atferð verður nýtt? Um somu ljótu vápn verða skotin av hendi? Tað verður sama brigslíð. Tað verður hitt sama: at klæða mótmannin úr klæðunum og sýna hann fram blóðnaknan. Eingi saklig orðaskifti um hvørjar politisku leiðir, ið bestar eru at fara.

Ein kann bara fara og snodda eftir, hvørji hjástarv Thorstein

Petersen hevur forutan hövuðsstarv sitt. Um hann er peningakærur, og hvussu nógv »bein« hann dregur til sín og sínar menn. Somuleiðis Poul Petersen, Rikard Long o.a. menn, sum frammi eru i almennum lívi. Ti fólk vita, at menn hava nógv álitisstarv, sum geva pengar. Já, ivaleyst so nógvur pengar, at hövuðsstarvið inntökuliga bliknar burtur i einki.

Ein kann biðja blóð geva upp hvør, ið situr i bankaráði, og hvussu nógv tað gevur. Sjóvinnubankin t.d. Ella feløg. Uvak. Hevur Uvak ikki nevndarstýri, og hvørjir sita har?

Ella álitisstórv Løgtingsins. Hava ikki Fólkaflokksmenn somu sessir sum Javnaðarmenn? Og hvør skýtur upp á, at hesi stórv skulu vera lønt, tað hava ikki verið teir peningakæru Javnaðarmenn!

Men nú, ið hesin spurningur um tey løntu álitisstórv hjá Tingmonnum er drigin alment fram við slíkum brigsl og persónligum álopum á formann Javnaðarflokksins, kundi verið vert at kanna henda spurningin gjøllari.

Tað er vordíð vanligt i samfelagum, at menn kunna hava fleiri lønstórv. Eisini politikkarar. Og ólógligt og illavordíð kann tað ikki sigast at vera. Er maðurin dugiligur, og hevur hann verið uppi i at stovna hetta og hatta virki, so fellur ofta natúrliga, at hann stjórnar ti. At stýra virkjum má lástast uppi hendur teirra, ið skil hava. Tað skal eingin neyðarhjálp vera.

Tá ið rótt verður um P. M. Dam, so hevur hann sum Javnaðarflokksins formaður og sum initiativrikur maður, sjálvandi ymisk álitisstórv.

Hann hevði havt nógv við stovnan Vinnulánsgrunnin at gera, og hann var valdur til formann hans. Somuleiðis var við »Oyrnafjalld«, eitt mál, sum fekk so beiska móttøðu, og sum P. M. Dam bardist fyri at fáa fram.

Henda gitanin, at Føroya Javnaðarflokkur leggur dentin á at fáa Løgtingið at stovna virki, ti Javnaðarmenn skulu fáa sær peningagagn av ti, er lætt at skúgva aftur sum illisint brigsl. Óll tey tiltøk, sum Javn-

Vilhelm Buhl, ministari.

I hesum døgum fara samráðingar fram millum Buhl ministara og departementcheft A. Müller øðru megin og Landsstýrið hini megin.

Tá ið Buhl ministari er komin upp til hesar samráðingar er tað ti, at Danastjórn ikki vil senda okkum til samráðingar minni mann enn tann besta teir eiga millum figgjjarfróðingar.

Buhl hevur ritað navn sitt i Danmarkar søgu við heiður og æru. Hetta eru allir flokkar i Danmark samdir um. Har, ið hann gjórði sitt roysnisverk, var sum tænarí frælsisrørslunar i Danmørk. Og er tað ikki i lítum muni hansara æra og honum at takka fyri, at Danmark við heiður slapp so væl úr heimsbardaganum.

Ministari V. Buhl hevur sum aðarflokkurin hevur gjørt ella styðjað, hava havt tað til endamáls at stimbra Tingið. Allir Javnaðarmannaflokkar i heiminum hava somu stevnuskrá. Men tað er sjálvandi, at teir ansa eftir at seta menn at stjórna og eftiransa statsstovnaðum virkjum, sum lítast kunna á, og sum ikki sabotera fyrtekuna.

Eingin flokkur i Føroyum hevur sýnt i verki meiri nationalan vilja enn Javnaðarflokkurin, so kunna illvildarmenn siga tað teir vilja. Landsins vinnuliv og figgjarmegi hövdu aldrið verið so væl áborin, um hesin flokkur ikki sat á Tingi.

Men tað kunna móttøðumenn ikki krevja, at hann heldur seg undan at taka álitisstórv, sum falla til limir Tingsins, um tey eru lønt ella ikki lønt.

ministari og stríðsmaður innanfyri javnaðarflokkin i Danmark verið við til at lyft fjöldina fram til kor, ið eru fyrimyndandi fyri allan heiminn. Hansara orð og hansara metingar um viðurskifti eins og hansara ráð fyri framtíðina hava ti ikki einans ávirkan og týðning i Danmark, men eisini víða hvar i øðrum londum, serliga i grannalondunum, Svøríki, Noreg og Bretlandi.

Buhl ministari er tann maður innanfyri stjórnandi menn i Danmørk i dag, sum hevur fingist mest við Føroya-Danmarkar spurningin, og kann hann frá øllum sannførum Føroyingum fáa tað skoðsmál, at betri mann við fullari fatan av Føroyinginum kundu Føroyingar ikki fáa til samráðingar. Allir sinniligr Føroyingar vilja ti fegnast við hansara vitjunnarferð higar, takka honum og ynskja honum hjartaliga at vera væl komnan til Føroyar.

Departementsjeur

Andreas Møller

er Føroyingum ein væl kendur embætismaður. Um hann kann verða sagt at Føroyingar i honum altíð áttu — og eiga — ein heitan talsmann og vin. At málstríði og aðrir nationalir trætu-spurningar Dana- og Føroyinga millum nú eru loystir skyldast ikki i lítum muni hansara fullu fatan av Føroyinginum og Føroyum sum serstök tjóð og land. Eisini honum ynskja vit hjartaliga at vera vælkomnan til Føroyar og takka honum fyri gott arbeiði fyri Føroyar.

P. M. Dam.